

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΚΕΡΚΥΡΑΝ

ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ — ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΙ ΓΑΛΛΟΙ (1797-1799)

ΥΠΟ
ΜΕΝΕΛΑΟΥ Α. ΤΟΥΡΤΟΓΛΟΥ

Ἐπὶ Βενετοκρατίας ἡ δικαιοσύνη εἰς τὰς Ἰονίους νήσους ἀπενέμετο κυρίως ὑπὸ τῶν κυριάρχων Βενετικῶν ἀρχῶν¹. Εἰς τοὺς δικάζοντας δὲ Βενετοὺς ἀξιωματού-
χους συνεκεντροῦτο κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, δοθέντος ὅτι ἡ
διάκρισις τῶν ἐξουσιῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦτο ἀνύπαρκτος².

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὰς Βενετικὰς ἀρχάς, αἰσθητὴ ἦτο καὶ ἡ παρουσία
τῶν ἐγχωρίων δημοτικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι ἤσκουν ἐξουσίας παραχωρηθείσας εἰς
αὐτὰς ὑπὸ τῆς κυριάρχου Βενετίας.

Εἰδικώτερον τὰς εἰς τὴν νῆσον Κέρκυραν Βενετικὰς ἀρχάς ἀπετέλουν:

α) Ὁ βαῖλος, ἐπιφορτισμένος ἀρχικῶς μόνος αὐτὸς μὲ τὰ καθήκοντα τῆς
διακυβερνήσεως τῆς νήσου.

β) Οἱ σύμβουλοι τοῦ βαῖλου, δύο τὸν ἀριθμόν, παρεδρεύοντες μετ' αὐτοῦ
κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικῶν³.

1. Ἀξίζει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ὁ ὀρθόδοξος κληρὸς διετήρει παραλλήλως σημαντικὴν
δικαιοδοσίαν, ἐπὶ διαφορῶν ἰδίως οἰκογενειακοῦ δικαίου, παραχωρηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βενετίας.
Εἰς τὰς ἀποφάσεις των δὲ τὰ ἐπισκοπικὰ δικαστήρια ἐφαρμόζουν βυζαντινὸν δίκαιον. Βλ. σχετι-
κῶς τὰ εἰς τὸν παρόντα τόμον δημοσιευόμενα νοταριακὰ ἔγγραφα τῆς μελέτης τοῦ Γερ. Α.
Πεντογέλου: «Ἡθὴ καὶ ἀνθρώπινες σχέσεις στὴν Κεφαλονιά τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα». Ὁμοίως καὶ
Ἑρμάνου Λούντζη, Περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Ἑπτανήσου ἐπὶ Ἑνετῶν
[Ἐκδόσεις «Κάλβος» — Ἱστορικὰ κείμενα], Ἀθήνα 1969 [= ἡ πρώτη ἐκδοσις τοῦ ἐντύπου τού-
του ἐγένετο, ὡς γνωστόν, ἐν Ἀθήναις 1856], σ. 197.

2. Ἑρμάνου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 224. Γερ. Ε. Μαυρογιάννη, Ἱστο-
ρία τῶν Ἰονίων Νήσων ἀρχομένη τῷ 1797 καὶ λήγουσα τῷ 1815, τ. Α' - Β', ἐν Ἀθήναις 1889,
σ. 40.

3. Ἑρμάνου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 103. Γερ. Ε. Μαυρογιάννη, ἐνθ'
ἀν., σ. 39.

γ) Ὁ προβλεπτής καπετάνος, κατοικῶν εἰς τὸ φρούριον τῆς Κερκύρας καὶ ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν. Παραλλήλως εἶχεν οὗτος καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν ἐκτεινομένην ἐπὶ φορολογικῶν ἐν γένει ὑποθέσεων, ἐπὶ διαφορῶν περὶ τὰ τιμάρια, ἐπὶ ὑποθέσεων μεταξὺ πολιτῶν καὶ στρατιωτικῶν κ.λπ., ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς τελουμένων ἀξιοποίνων πράξεων.

δ) Ὁ ἀρχηγὸς καὶ ὁ φρούραρχος τῆς ἀκροπόλεως καὶ τῶν φρουρίων, ἔχοντες τὴν φροντίδα τῆς φυλάξεως καὶ ὑπερασπίσεως τῶν φρουρίων καὶ ὁχυρωμάτων τῆς Κερκύρας.

ε) Ὁ γενικὸς προβλεπτής τῆς θαλάσσης, ὁ βραδύτερον, μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Βενετικοῦ κράτους εἰς τὴν Ἀνατολήν, προσαγορευθεὶς Γενικὸς Προβλεπτής τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ὁποῖος διαμένων εἰς τὴν Κέρκυραν ἀπετέλει τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν ὅλων τῶν Βενετικῶν κτήσεων. Εἰς αὐτὸν ὑπέκειτο ὅλη ἡ ἐνοπλος δύναμις, ἐξεδίκαζε δὲ κατ' ἔφεσιν τὰς ἐκκαλουμένας ἀποφάσεις τῶν προβλεπτῶν τῶν νήσων⁴.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐγχωρίους δημοτικὰς ἀρχάς, αἱ σημαντικώτεραι ἦσαν:

α) Οἱ σύνδικοι, οἱ ὁποῖοι, ἐφορεύοντες ἐπὶ τῆς ἐγχωρίου διοικήσεως, ἔχοντες καθήκοντα ἀγορανομικὰ ὡς καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος καὶ ἀπετέλουν ἀληθῆ φραγμὸν εἰς τὰς παρανομίας τῶν Βενετῶν ἀξιωματάρχων⁵.

β) Οἱ δημόσιοι ζυγισταὶ (Giustizieri), ἐλέγχοντες τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ καὶ τιμωροῦντες τοὺς περὶ αὐτὰ παρανομοῦντας⁶.

γ) Οἱ ἐνιαύσιοι δικασταί⁷.

δ) Οἱ προβλεπταὶ ἐπὶ τῶν πινάκων, ἐπιστατοῦντες μὴ τυχόν οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι εἰσπράττουν πλέον τῶν καθωρισμένων.

ε) Οἱ ὑγειονόμοι.

Ὅλοι οἱ προαναφερθέντες Βενετοὶ ἢ καὶ αὐτόχθονες ἀξιωματοῦχοι ἀπετέλουν τὰς κυριωτέρας διοικητικὰς καὶ δικαστικὰς ἀρχάς τῆς Κερκύρας. Εἰδικώτερον αἱ τελευταῖαι πρὸς ἀπονομὴν πολιτικῆς καὶ ποινικῆς δικαιοσύνης συνεκρότουν τὰ ἀκόλουθα δικαστήρια.

4. Ἑρμάννου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 104.

5. Ἀνδρ. Ἰδρωμένου, Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς Κερκύρας (ἐκδ. Β'), ἐν Κερκύρᾳ 1930, σ. 80 - 81.

6. Ἑρμάννου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 127 - 128.

7. Πρβλ. καὶ Γ. Σ. Πλουμίδη, Banditi. "Ἕλληνες ἐπικηρυγμένοι ἀπὸ τῆς Βενετικῆς ἀρχῆς (1678 - 1794), «Δωδώνη» (Ἐπιστ. Ἐπετ. Φιλοσ. Σχολῆς Παν)μίου Ἰωαννίνων), τ. Γ' (1974), σ. 54.

1) Τὸ πραιτωριανὸν ἢ τὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ σύνθεσίς του ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ βατλου καὶ τῶν παρέδρων αὐτοῦ, παρεμβαινόντων καὶ τῶν ἐνιαυσίων δικαστῶν μετὰ συμβουλευτικῆς μόνον ψήφου.

2) Τὸ ὑπαρχιακόν, συγκείμενον ἐκ τοῦ βατλου, τῶν παρέδρων αὐτοῦ καὶ τοῦ προβλεπτοῦ καπετάνου.

3) Τὸ δικαστήριον τῶν ἐνιαυσίων δικαστῶν.

4) Τὸ πρῶτιστον, ὅπερ ἀπετέλει τὸ ἐφετεῖον. Εἰς τὸ μονομελὲς τοῦτο δικαστήριον χρέη δικαστοῦ ἐξετέλει ὁ Γενικὸς Προβλεπτῆς, δικάζων εἰς δεύτερον βαθμὸν τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἄλλων δικαστηρίων. Ἡ δὲ δικαιοδοσία του δὲν περιορίζετο μόνον ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῆς Κερκύρας, ἀλλ' ἦτο εὐρυτέρα, ἐκτεινομένη καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῶν λοιπῶν Ἰονίων νήσων⁸.

Ἡ ἐκλογή τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις μνημονευθέντων ἀξιωματούχων, οἱ ὅποιοι κατεῖχον τὰς πλέον νευραλγικάς εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν δικαιοσύνην θέσεις, δὲν προήρχετο ἀπὸ τὸν αὐτὸν φορέα.

Οἱ Βενετοὶ δημόσιοι λειτουργοὶ διωρίζοντο ὑπὸ τῆς Βενετικῆς Συγκλήτου⁹. Ἀντιθέτως διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἢ καὶ ἀνάμιξιν εἶχεν ἡ Βενετία ἢ αἱ ἐπιχώριοι ἀρχαὶ τῆς νήσου. Ἀπαντες, οὐχὶ μόνον οἱ ἀσκούντες σημαντικὰ λειτουργήματα ἀλλὰ καὶ οἱ μικροτάτης βαθμίδος ὑπάλληλοι, πλὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ λοιμοκαθαρηρίου προϊσταμένου¹⁰, ὅστις διωρίζετο ὑπὸ τῶν βενετικῶν ὑγειονομικῶν ἀρχῶν, ἀνεδεικνύοντο ὑπὸ τοῦ Μικροῦ Συμβουλίου τοῦ ἀποκαλουμένου τῶν ἑκατὸν πενήκοντα¹¹. Τὸ ἀξιοσημεῖωτον ὅμως ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι οἱ οὕτως ἐκλεγόμενοι ἔδει νὰ προέρχωνται ἐξ εὐγενῶν καὶ δὴ ἐκ τῶν καταγεγραμμένων εἰς τὴν χρυσὴν βίβλον. Μόνον ἀσήμαντα ἐπαγγέλματα, ὡς τῶν κλητῆρων, ἠδύναντο νὰ ἀνατεθοῦν εἰς τοὺς ἀστούς¹².

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς εἰς ἑκάστην, ἐκτὸς τῆς πόλεως τῆς Κερκύρας, ὁμάδα χωρίων διοριζομένους προσετῶτας ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀσκούντας ἀστυνομικὰ καθήκοντα

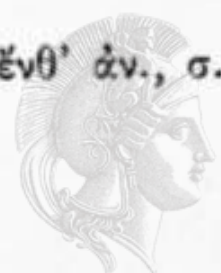
8. Ἐρμάννου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 227. Ἡ ἀκολουθουμένη ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρω δικαστηρίων διαδικασία ἐλάχιστα διέφερεν ἐκείνης τῶν βενετικῶν. Περὶ τῆς τελευταίας βλ. Δανιήλ Μανὶν, Περὶ τῆς ἀστικῆς ἐμπορικῆς καὶ ποινικῆς τῶν Ἑνετῶν νομοθεσίας (μετάφρ. Μιχ. Στ. Ἰδρωμένου), ἐν Κερκύρᾳ 1889, σ. 94 ἐπ.

9. Π. Χιώτου, Σειρᾶς ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων, τ. Γ', Κέρκυρα 1863, σ. 491-492. Ἐρμάννου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 105.

10. Ἐρμάννου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 130.

11. Π. Χιώτου, ἐνθ' ἀν., σ. 503. Γερασ. Ε. Μαυρογιάννη, ἐνθ' ἀν., σ. 42.

12. Π. Χιώτου, ἐνθ' ἀν., σ. 491-492.

κλητῆρας, οὔτοι ἔδει νὰ ἐκλέγωνται ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων. Εἰς πλείστας ὁμῶς περιπτώσεις τὸ δικαίωμα τοῦτο κατεστρατηγεῖτο ὑπὸ τῶν βενετικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι προέβαινον εἰς τὸν ἀπ' εὐθείας διορισμὸν προσώπων τῆς ἀρεσκείας των¹³.

Ἡ περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος παρατηρουμένη εὐρεῖα διάδοσις τῶν ἰδεῶν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ εἰς τὸν Βενετικὸν χῶρον, καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ, κατὰ τὸ ἔτος 1797, ἐπελθοῦσα κατάργησις, ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ Βοναπάρτου, τοῦ ἀριστοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς Βενετίας, ἔμελλε νὰ ἔχῃ ἄμεσον ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῶν Ἰονίων νήσων. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1797 τὰ στρατεύματα τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων ἀποβιβάζονται εἰς τὴν Κέρκυραν, ἡ βενετικὴ κυριαρχία οὐσιαστικῶς καταλύεται, ἡ «Χρυσὴ Βίβλος» καὶ οἱ τίτλοι εὐγενείας καίονται καὶ κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Βενετίας ἰδρύεται Προσωρινὸν Δημαρχεῖον εἰς τὴν Κέρκυραν¹⁴.

Τὰ μέλη τοῦ Προσωρινοῦ Δημαρχείου, τὸ ὁποῖον ἐξεπροσώπει τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν, δὲν ἀποτελοῦνται πλέον μόνον ἐξ εὐγενῶν ἀλλὰ συμμετέχουν εἰς αὐτὸ ὅλαι αἱ τάξεις¹⁵. Τὸ Προσωρινὸν Δημαρχεῖον διορίζει τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ὁποῖους ἐξέλεγον αἱ ἰδρυθεῖσαι τότε, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διαφόρων ζητημάτων, ὀκτὼ ἐπιτροπαὶ (comitati)¹⁶.

Ἐκτὸς τούτου καὶ ἡ δικαιοσύνη ὀργανοῦται ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ νέων προοδευτικῶν βάσεων, αἱ ἀρχαὶ δὲ τῆς ἐπιεικείας λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης¹⁷. Δημιουργοῦνται εἰρηνοδικεῖα εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ περίχωρα, τὰ ὁποῖα ὡς πρῶτιστον καθῆκον εἶχον τὴν προτροπὴν τῶν διαδίκων εἰς

13. Ἑρμάννου Λούντζη, ἐνθ' ἀν., σ. 253. Π. Χιώτου, ἐνθ' ἀν., σ. 524.

14. Ἀνδρ. Ἰδρωμένου, ἐνθ' ἀν., σ. 108. Ἀπ. Βακαλοπούλου, Ἱστορία τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, τ. Δ', Θεσσαλονίκη 1973, σ. 605.

15. Τὰ αὐτὰ συνέβαινον καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἰονίους νήσους. Ὡς πρὸς τὴν Κεφαλληνίαν πρβλ. Ἰω. Λοβέρδου Κωστῆ, Ἱστορία τῆς νήσου Κεφαλληνίας (ἐξελληνισθὲν ὑπὸ Παύλου Κ. Γρατσιαίου), Ἐν Κεφαλληνίᾳ 1888, σ. 202. Ἡλία Τσιτσέλη, Κεφαλληνιακὰ Σύμμικτα, τ. Β', ἐν Ἀθήναις 1960, σ. 549 ἐπ. Γερασ. Μαυρογιάννη, ἐνθ' ἀν., σ. 125. Ὡς πρὸς τὴν Ζάκυνθον πρβλ. Λεων. Ζώη, Ἱστορία τῆς Ζακύνθου, Ἀθήναι 1955, σ. 192 - 193.

16. Αὗται ἦσαν ἡ τῆς Κοινῆς Σωτηρίας (Δημοσίας Ἀσφαλείας), τῆς Ὑγείας, τῶν Ἐδωδίων (Ἐπισιτισμοῦ), τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῶν Τεχνῶν, τῆς Οἰκονομίας, τῆς Ἀστυνομίας, τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Στρατιωτικῶν (Πρβλ. Ermanno Lunzi, Storia delle isole Jonie sotto il reggimento dei repubblicani Francesi, Venezia 1860, σ. 46. Π. Χιώτου, ἐνθ' ἀν., σ. 583). Περὶ τῶν συσταθεισῶν εἰς τὰ Κύθηρα ἐπιτροπῶν βλ. σχετικὸν ἐγγραφον δημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ Ε.Σ. Στάθη, Διοικητικὰ ἐγγραφα ἀπὸ τὴν πρώτη περίοδον τῆς Γαλλικῆς κυριαρχίας στὰ Κύθηρα (1797 - 1799), «Κυθηραϊκὴ Βιβλιοθήκη» ἀριθ. 1, Ἀθήναι 1975, σ. 12 ἐπ..

17. Ermanno Lunzi ἐνθ' ἀν., σ. 61 ἐπ.

τὴν συμβιβαστικὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν των καὶ θεσπίζεται ἡ αἵρετοκρισία. Δημιουργοῦνται ἐπίσης καὶ ἀνώτερα δικαστήρια, ὡς πρωτοδικεῖα ὑπὸ τριμελῇ σύνθεσιν, ἐφετεῖα ὑπὸ δεκαμελῇ καὶ τρία ποινικὰ δικαστήρια. Τῶν τελευταίων τὰ δύο πρῶτα ἐδίκαζον πρωτοβαθμίως αἱ δὲ ἀποφάσεις των ἐφεσιβάλλοντο εἰς τὸ τρίτον, τὸ ὁποῖον ὑπὸ ἐπταμελῇ σύνθεσιν ἐδίκαζεν ὡς Ἐφετεῖον¹⁸.

Τὸ ἀξιοσημεῖωτον ὅμως εἶναι ὅτι αἱ διοικητικαὶ καὶ δικαστικαὶ ἀρχαὶ τῆς νήσου Κερκύρας παύουν τοῦ λοιποῦ νὰ ἀσκῶνται, ὡς πρότερον, ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ἀφοῦ μάλιστα καὶ αὐτὴ ἀκόμῃ ἡ Βενετικὴ Δημοκρατία κατελύθη διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κάμπο Φόρμιο, ἡ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν αὐτοχθόνων εὐγενῶν. "Ολαὶ ἀνεξαίρετως αἱ δικαστικαὶ καὶ διοικητικαὶ ἀρχαὶ ἐκλέγονται διὰ ψηφοφορίας ὑπὸ τοῦ Προσωρινοῦ Δημαρχείου ἐκ τῶν ἐγκρίτων τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων τῆς νήσου Κερκύρας, ἀδιακρίτως καταγωγῆς ἢ ἀριστοκρατικοῦ προνομίου¹⁹.

Ἀλλὰ καὶ ἀργότερον ὅτε συνετελέσθη ἡ ἔνωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ ἔσχυσε νέα διοικητικὴ διαίρεσις ὡς καὶ δικαστικὸς ὀργανισμὸς κατὰ τὰ πρότυπα τῆς μητροπολιτικῆς Γαλλίας, τὸ αὐτὸ καθεστῶς τῆς ἰσότητος κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρχῶν τῆς νήσου διετηρήθη ἀπαρασάλευτον καὶ οὐδεμία, ὡς ἦτο φυσικόν, διάκρισις εὐγενείας ἐλαμβάνετο ὑπ' ὅψιν διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν θέσεων. Ἐκτὸς τούτου, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην παρατηρεῖται καὶ τὸ σημαντικόν, ὅτι αἱ κοινότητες Κερκύρας ἐμφανίζονται ὅχι μόνον νὰ ἔχουν ἀποφασιστικὴν γνώμην διὰ τοὺς διοριζομένους εἰς δικαστικὰς καὶ διοικητικὰς θέσεις, ἀλλ' εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ζητοῦν καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τυχόν εἰς αὐτὰς ἀνεπιθυμήτων προσώπων.

Ἡ ἐπελθοῦσα κατὰ τὴν πρώτην γαλλικὴν κατοχὴν σημαντικωτάτη αὕτη ἀλλαγὴ, ἀπόρροια τοῦ νέου ἰδεολογικοῦ κλίματος εἰς τὸ ὁποῖον ἐδέσποζον αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφότητος καθίσταται ἐμφανὴς καὶ εἰς τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν. Δώδεκα τοιαῦτα ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέροντα ἀνέκδοτα ἔγγραφα τῆς περιόδου τῆς πρώτης γαλλικῆς κατοχῆς (1797—1799) τὰ ὁποῖα ἀνέυρομεν εἰς τὸ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Κερκύρας, δημοσιεύομεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 ἔγγραφον τρεῖς κοινότητες τῆς νήσου Κερκύρας, ἀπευθυνόμεναι εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν, ἐπιδιώκουν τὸν διορισμὸν ὡς δικαστῶν καὶ καντζηλιέρη προσώπων τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνουν τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης των.

18. Ermanno Lunzi, ἐνθ' ἀν., σ. 62.

19. Π. Χιῶτου, ἐνθ' ἀν., σ. 602. Ermanno Lunzi, ἐνθ' ἀν., σ. 63.

Διὰ τοῦτο ζητοῦν τὴν ἀντικατάστασιν τῶν διορισμένων δύο «ἀσεσόρων» καὶ τοῦ καντζηλιέρη δι' ἄλλων «μὲ τὴν γνώμην τοῦ κοινοῦ λαοῦ».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 ἔγγραφον προέρχεται ἀπὸ τὸ «Κομιτᾶτο τῆς ζωοτροφίας» καὶ ἀπευθύνεται εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ κοινοτικούς ἄρχοντας τοῦ χωρίου τῶν Γιαννάδων. Τοὺς καλεῖ «χωρὶς ἄργηταν» νὰ ἐκλέξουν ἐπιστάτην «ὅπου νὰ ἀγρυπνᾷ ἐπάνω εἰς τὰς ζωοτροφίας». Ἡ ἐκλογή θὰ ἐγίνετο εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῆς διαταγῆς τοῦ Δημαρχείου ἢ ὁποῖα ὥριζε τὴν καθ' ἑκάστον μῆνα ἐπανάληψιν τῆς ἐκλογῆς, δεδομένου ὅτι ἡ θητεία τοῦ ἐπιστάτου ἦτο διαρκείας ἐνὸς μηνός.

Ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς ἦτο ἐξαιρετικῶς ἁμεμπτος. Εἰς τὴν κάλπην ἐτίθεντο τὰ ὀνόματα τῶν πλέον ἀξίων διὰ τὸ λειτούργημα τοῦ ἐπιστάτου καὶ ἐξήγετο εἰς τὴν τύχην τὸ ὄνομα ἐνὸς ἐξ αὐτῶν.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 4 ἔγγραφα προέρχονται ἀπὸ χωρία τῆς νήσου Κερκύρας τὰ ὁποῖα ἀναφέρουν εἰς τὸ Κομιτᾶτον τὴν γενομένην ἐκλογήν καὶ τὸν ἐκλεγέντα ἐπιστάτην.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 5, 6, 7, 8 καὶ 9 ἔγγραφα διαφόρων χωρίων τῆς Κερκύρας ἀναφέρονται εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν διενεργηθεῖσαν ἐκλογήν πρὸς ἀνάδειξιν δημοσίων ζυγιστῶν (Ciustizieri). Καὶ αἱ ἐκλογαὶ αὗται ἐγένοντο εἰς ἐκτέλεσιν διαταγῆς τοῦ Δημαρχείου.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 10, 11 καὶ 12 ἔγγραφα σχετίζονται μὲ τὸν διορισμὸν «κάπων» τῶν χωρίων τῆς Κερκύρας. Εἰς τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν (ἀριθ. 10) κοινοτικοὶ ἄρχοντες, προεστοὶ καὶ κληρικοὶ τῶν ἐγγύς τοῦ χωρίου Μελίκια μονῶν, ζητοῦν ἀπὸ τὸ Δημαρχεῖον τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ διορισθέντος κάπου. Πρὸς ἐπιστήριζιν τοῦ αἰτήματός των προβάλλουν τὰ ἀκόλουθα ἐπιχειρήματα : α) ὅτι ὁ διορισθεὶς εἶναι πεντήκοντα ὀκτὼ ἐτῶν, β) ὅτι δὲν ἔχει καλὴν ὑγείαν καὶ γ) ὅτι «ἔφθειρεν τὴν ζωὴν του ἐκ νεότητός του πάντα ὀφειζάλος εἰς τὰς δούλεψες τοῦ πρέτζιπε». Εἰς τὸ δεύτερον (ἀριθ. 11), ἱερεῖς καὶ ὠρισμένοι τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου τῶν Δουκάδων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀνώμαλον ἐκλογήν νέου κάπου καὶ ζητοῦν τὴν παραμονὴν τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος. Εἰς τὸ τρίτον (ἀριθ. 12) κοινότης καὶ ἱερεῖς τοῦ χωρίου τῶν Κουραμάδων ἐκλέγουν ὡς κάπον τὸν Δημήτριον Γραμμένον, τοῦ ὁποίου καὶ προτείνουν τὸ διορισμόν.